

Diagnostiek en evaluatie van therapie bij verbale apraxie

Gepubliceerd: 18-02-2009 Laatste bijgewerkt: 06-05-2024

Het doel van dit onderzoek is tweeledig. Ten eerste zal er een genormeerde en gevalideerde diagnostische test worden gemaakt voor verbale apraxie en ten tweede zal er een maat ontwikkeld worden voor het meten van de effectiviteit van de therapie *...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON32882

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

De diagnostiek van Verbale Apraxie

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

verbale apraxie; neurologische spraaksproblemen

Aandoening

neurologische hersenaandoeningen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Rijksuniversiteit Groningen

Overige ondersteuning: Stichting Beatrixoordfonds en Stichting Afasie Nederland

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: diagnostisch materiaal, neurogene spraak-/taasstoornissen, verbale apraxie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Goede diagnostiek en effectevaluaties zijn van belang voor de logopedische behandeling. Voor de patiënt is het belangrijkste doel van de behandeling een optimale communicatie. Een specifieke behandelmethode, zoals bijvoorbeeld SMTA, kan mogelijk een belangrijke bijdrage leveren aan een verbeterde communicatie en daardoor aan een verbeterde kwaliteit van leven. Om echter zeker te weten dat therapieën effectief zijn dient er een effectiviteitsstudie plaats te vinden. Een dergelijke studie kan alleen gedaan worden als er ook een maat voor verandering is.

Secundaire uitkomstmaten

niet van toepassing

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Verbale apraxie kan worden gezien als een stoornis bij het spreken die optreedt als gevolg van hersenletsel en die zich uit in problemen met (de planning van) verschillende klanksegmenten.

Er bestaat echter grote verdeeldheid in de literatuur over de onderliggende oorzaak van verbale apraxie. Het feit dat verbale apraxie vrijwel nooit geïsoleerd optreedt (vgl. Ogar et al, 2006), is daarbij waarschijnlijk een zeer beperkende factor.

Dat er nog geen overtuigend bewijs geleverd is voor één van de theorieën, hangt mogelijk ook samen met het feit dat er nu geen goede diagnose gesteld kan worden door het ontbreken van een differentiaal diagnostisch instrument. Wereldwijd zijn er geen adequate diagnostische tests beschikbaar en daarom vindt de diagnostiek vaak plaats op basis van (subjectief) klinisch oordeel

naar aanleiding van testcores. Het is daarom van groot belang dat er een goed en eenduidig diagnostisch instrument komt. Om vervolgens ook de therapie die op deze diagnostiek aansluit goed te kunnen evalueren is eveneens een maat nodig die verandering kan meten. Ook een dergelijke maat wordt niet in de literatuur beschreven en daarom ook wordt de ontwikkeling van deze maat meegenomen in het onderhavige onderzoek.

Doel van het onderzoek

Het doel van dit onderzoek is tweëërlei. Ten eerste zal er een genormeerde en gevalideerde diagnostische test worden gemaakt voor verbale apraxie en ten tweede zal er een maat ontwikkeld worden voor het meten van de effectiviteit van de therapie *SMTA*. Een test om vast te stellen of er sprake is van verbale apraxie bij een patiënt met hersenletsel ontbreekt in Nederland en ook wereldwijd is er geen adequate test beschreven. Niettemin is een dergelijke test van groot belang om de aard en ernst van de onderliggende stoornis vast te stellen bij verbale apraxie. Daarbij komt dat de afbakening van verbale apraxie met andere spraakstoornissen zoals dysartrie, maar ook met klankstoornissen bij patiënten met afasie, vaak moeilijk te maken is. Dat maakt dat de test die ontwikkeld wordt in staat moet zijn om een goede afbakening met afasie en dysartrie te maken.

Onderzoekopzet

Bij de deelnemers aan dit onderzoek zal in een eerste sessie een diagnostische test voor verbale apraxie worden afgenomen, bestaande uit 5 herhaalonderdelen, waarbij klankcombinaties en woorden, oplopend in moeilijkheidsgraad moeten worden herhaald. Daarnaast dienen proefpersonen afbeeldingen schriftelijk te benoemen en krijgen ze een aantal opdrachten om gezichts-, mond- en tongbewegingen te maken. In een tweede sessie wordt een meetinstrument voor de effectiviteit van therapie onderzocht. Hierbij dienen de proefpersonen sequenties van klankstructuren te herhalen, waarbij deze sequenties soms repeterend en soms alternerend zijn.

Inschatting van belasting en risico

Het onderzoek naar verbale apraxie, zoals uitvoerig beschreven in het protocol, brengt -ons inziens- geen enkel risico voor de proefpersonen met zich mee. De belasting tijdens het onderzoek is slechts mentaal van aard. Het onderzoek bestaat uit een aantal herhaalttests, waarbij klanken en woorden mondeling moeten worden herhaald. Daarnaast moet de proefpersoon bij een test gevraagde doelwoorden opschrijven en bij de test voor buccofaciale apraxie wordt de proefpersoon gevraagd een aantal gezichts-, mond- en tongbewegingen te maken. Er staan twee sessies gepland, die beide maximaal een uur duren. Bij een deel van de onderzoekers zullen beide onderzoeken nogmaals worden afgenomen in

verband met een test-hertestonderzoek.

Contactpersonen

Publiek

Rijksuniversiteit Groningen

Oude Kijk in 't Jatstraat 26
9712 EK Groningen
Nederland

Wetenschappelijk

Rijksuniversiteit Groningen

Oude Kijk in 't Jatstraat 26
9712 EK Groningen
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Patiënten die een CVA hebben gehad
- Ouder dan 18 jaar en wilsbekwaam
- Spraak- en/of taalgestoord als gevolg van CVA
- Normaal gehoor en een normale visus (bril is toegestaan)

- Moedertaalsprekers van het Nederlands (regionaal accent is toegestaan)
- rechtshandig

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Spraakstoornis al voor het hersenletsel
- Ernstige aandachtsproblemen
- Ouder dan 75 jaar

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Diagnostiek

Deelname

Nederland	
Status:	Werving nog niet gestart
(Verwachte) startdatum:	01-11-2008
Aantal proefpersonen:	100
Type:	Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL24983.042.08